

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Administracji Publicznej

LPO.410.002.05.2019

Pan Edward Urbanowski
Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej
im. Janusza Korczaka w Jasienicy
ul. Pawła Jasienicy 23, Jasienica
07-304 Ostrów Mazowiecka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/004 Realizacja programu Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE)

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Jasienicy (dalej: Szkoła) ul. Pawła Jasienicy 23, Jasienica, 07-304 Ostrów Mazowiecka
Kierownik jednostki kontrolowanej	Edward Urbanowski, Dyrektor Szkoły (dalej: Dyrektor) (akta kontroli str. 2-3)
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykorzystywanie przez Szkołę Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE)
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2016 r. do 13 czerwca 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontroler	Dorota Paszkiewicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/40/2019 z 16 maja 2019 r. (akta kontroli str. 1)

---

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Szkole wykorzystywano Ogólnopolską Sieć Edukacyjną (OSE). Zapewniła ona Szkole szerokopasmowy dostęp do sieci Internet, przyczyniając się do podnoszenia poziomu kompetencji cyfrowych uczniów i wspomagania procesu kształcenia poprzez wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Szkoła była należycie przygotowana pod względem infrastrukturalnym do uruchomienia sieci OSE i zapewniła bezpieczne korzystanie z jej zasobów. Urządzenia przekazane Szkole były prawidłowo wykorzystywane i zabezpieczone przez dostępem osób nieupoważnionych.

Nauczyciele wykorzystywali cyfrowe materiały edukacyjne w procesie dydaktycznym realizowanym na wszystkich poziomach nauczania. W Szkole przeprowadzono szkolenia związane z wykorzystywaniem materiałów cyfrowych, a także szkolenie dotyczące funkcjonowania OSE. Nauczyciele podnosili swoje kompetencje w ramach zewnętrznych szkoleń dotyczących bezpiecznego korzystania z sieci Internet oraz wykorzystania technik informacyjnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykorzystywanie przez Szkołę Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej

Opis stanu faktycznego

1. W dniu 18 marca 2016 r. pomiędzy Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie (dalej: NASK, Operator OSE) oraz Publiczną Szkołą Podstawową im. Janusza Korczaka w Jasienicy (dalej: Szkoła) została podpisana Umowa nr 20275 o udział w programie pilotażowym mającym na celu wykonanie przez NASK prac badawczo-rozwojowych dotyczących wykorzystania infrastruktury informatycznej dla wdrażania rozwiązań w obszarze edukacji.³ W dniu 13 maja 2016 r. w ramach projektu pilotażowego, w Szkole uruchomiono usługę: Szerokopasmowy Dostęp do Sieci Internet. W związku z tym, na okres świadczenia usługi w ramach powyższej umowy, protokołem z dnia 6 maja 2016 r. przekazano Szkole urządzenia pomocnicze, niezbędne do realizacji umowy.⁴ Umowa powyższa obowiązywała do dnia 30 czerwca 2018 r.

(akta kontroli str. 122-163)

2. Po zakończeniu pilotażu, pomiędzy NASK oraz Publiczną Szkołą Podstawową im. Janusza Korczaka w Jasienicy (dalej: Szkoła), zawarta została Umowa o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej nr 24983 (dalej: Umowa OSE). Umowa została zawarta na czas nieokreślony, z okresem wypowiedzenia wynoszącym trzy miesiące⁵. Na jej podstawie NASK zobowiązał się, w szczególności, do zapewnienia świadczenia nieodpłatnej usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu o symetrycznej przepustowości 100 Mb/s, świadczenia nieodpłatnych usług bezpieczeństwa

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Umowa o udział w programie pilotażowym nr 20275 z 18.03.2016 r.

⁴ FG-3000 Fortigate, SG100-24-EU, SF-SM310200-GP, SFP 1.25G, FAP-2216-E-NFR

⁵ W § 7 umowy określone zostały warunki wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym, m.in. w sytuacji utracenia przez NASK możliwości finansowania OSE lub usług OSE, naruszenia przez Abonenta lub NASK postanowień umowy lub regulaminu lub niezapewnieniu przez Abonenta dostępu do nieruchomości, lokalu, budynku i terenu Szkoły lub elementów infrastruktury w celu wykonania Umowy.

teleinformatycznego, obejmujących ochronę przed szkodliwym oprogramowaniem, monitorowanie zagrożeń i bezpieczeństwa sieciowego, w tym wsparcie Szkoły w podejmowaniu działań zabezpieczających uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju⁶ oraz świadczenia nieodpłatnych usług ułatwiających użytkownikom OSE dostęp do technologii cyfrowych.

Szkoła zobowiązała się do współpracy z NASK przy tworzeniu i uzgadnianiu koncepcji podłączenia Szkoły do OSE oraz przy podłączaniu Szkoły do OSE, tj. do udzielania NASK niezbędnych informacji, wypełnienia ankiety technicznej przekazanej przez NASK, uzgodnienia z NASK miejsca instalacji urządzeń i przebiegu tras kablowych, udostępnienia NASK istniejącej infrastruktury kablowej w Szkole, zapewnienia wsparcia przy przełączaniu sieci lokalnej w Szkole do OSE.

Prace instalacyjne zostały potwierdzone protokołem zdawczo-odbiorczym instalacji i urządzeń z dnia 29 sierpnia 2018 r. Zakres prac związanych z instalacją obejmował montaż szafy typu „rack” oraz rozprowadzenie przewodów łączących tę szafę z należącą do Szkoły szafą serwerową. W szafie rack, pełniącej funkcję punktu dystrybucyjnego, zainstalowano urządzenie abonenckie klasy CPE⁷.

Podczas oględzin przeprowadzonych w toku kontroli stwierdzono, że numery seryjne zainstalowanych urządzeń oraz ich numery inwentarzowe (nadane przez NASK) zgodne są numerami wskazanymi w protokole zdawczo-odbiorczym instalacji i urządzeń.

(akta kontroli str. 174, 154-156)

3. W dniu 29 sierpnia 2018 r., podczas uruchamiania sieci OSE przedstawiciel Operatora OSE, w obecności Technicznego Reprezentanta Szkoły będącego jednocześnie koordynatorem OSE w Szkole (dalej: koordynator ds. OSE), wykonał testy łącza (m. in. prędkość dostępu do Internetu, uruchamianie wybranych stron internetowych oraz dostępność usług pocztowych).

(akta kontroli str. 212)

4. W związku z przystąpieniem do projektu OSE Szkoła nie dokonywała żadnych prac adaptacyjnych w zakresie infrastruktury sieci komputerowej. Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że przed uruchomieniem OSE dokonano podłączenia sieci światłowodowej i elektrycznej oraz dokonano adaptacji klasy na pracownię komputerową, gdzie wykonano okablowanie, zamontowano gniazda internetowe oraz sprzęt niezbędny do realizacji umowy, za które Szkoła nie ponosiła kosztów. Prace te zostały wykonane przez NASK już na etapie udziału przez Szkołę w programie pilotażowym.

(akta kontroli str. 117, 212)

5. W okresie objętym kontrolą w Szkole w poszczególnych latach funkcjonowało 7-9 oddziałów, w których uczyło się 121-160 uczniów. Na wyposażeniu Szkoły⁸ znajdowało się łącznie 40 komputerów, w tym 8 urządzeń mobilnych. Część komputerów (10 szt.) ze względu na przestarzałe systemy nie była wykorzystywana do celów OSE.

Według wyjaśnień Dyrektora Szkoły - koordynatora ds. OSE, sprzęt komputerowy podłączony do sieci OSE był dostępny dla każdego nauczyciela i ucznia, w tym na urządzeniach mobilnych, również prywatnych, pod warunkiem posiadania certyfikatu bezpieczeństwa pobranego ze strony certyfikat.ose.gov.pl oraz hasła dostępu do

⁶ Pakiet „Bezpieczeństwo OSE PLUS”.

⁷ CPE (ang. Customer Premises Equipment), urządzenia umożliwiające aktywne podłączenie do sieci Internet.

⁸ Stan na dzień 27.05.2019 r.

sieci bezprzewodowej (Wi-Fi). Zgodnie ze Statutem Szkoły, na jej terenie obowiązywał zakaz korzystania z telefonów komórkowych podczas zajęć edukacyjnych.

(akta kontroli str. 97-100, 210-211)

7. Dyrektor Szkoły, składając zamówienie na podłączenie do sieci OSE⁹, oświadczył, że Szkoła chce korzystać z usługi „Bezpieczeństwo OSE PLUS”, tj. z bezpłatnych usług bezpieczeństwa wspierających szkołę w zabezpieczeniu uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

(akta kontroli str. 122-137)

8. W trakcie kontroli zweryfikowano rzeczywistą prędkość dostępu do sieci Internet poprzez OSE. Stwierdzono, że w Szkole prędkość pobierania danych wynosiła od 77,3 Mb/s do 93,82 Mb/s, a prędkość wysyłania od 93,42 Mb/s do 96,09 Mb/s.

(akta kontroli str. 213-216)

9. W okresie objętym kontrolą pomiędzy Gminą Ostrów Mazowiecka – Publiczną Szkołą Podstawową im. Janusza Korczaka w Jasienicy a Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym, w dniu 19 lutego 2018 r. została zawarta umowa współpracy w projekcie pilotażowym Kampanii antysmogowej w Placówkach Edukacyjnych przy wykorzystaniu sieci OSE. Projekt pilotażowy „Kampania Antysmogowa” uruchomiony przez NASK powstał w celu wykorzystania technologii informatycznych w szkołach do mierzenia poziomu smogu (tj. oceny jakości powietrza), a przez to do zwiększenia świadomości uczniów, ich rodziców, jak również nauczycieli, w zakresie znaczenia problematyki jakości powietrza, jako wspólnego dobra o szczególnym znaczeniu. W tym celu w budynku Szkoły oraz na zewnątrz Szkoły, zamontowane zostały urządzenia mierzące jakość powietrza (ilość pyłu PM_{2,5} i PM₁₀, temperaturę, ciśnienie atmosferyczne, wilgotność powietrza), a wyniki pomiarów przesyłane są następnie poprzez sieć OSE do specjalnie utworzonego w tym celu portalu internetowego prezentującego powyższe dane. Wyniki pomiarów były ponadto wyświetlane na zainstalowanej tablicy informacyjnej LED, ekranie TV i urządzeniu mini PC. Projekt ma charakter niekomercyjny (nieodpłatny) i będzie realizowany do dnia 18 lutego 2020 r.

W dniu 15 marca 2018 r. w siedzibie NASK w Warszawie, odbyło się spotkanie przedstawicieli szkół biorących udział w projekcie „Kampania antysmogowa”, na którym omówiono zasady działania projektu, zaprezentowano portal informacyjny www.smog.nask.pl oraz opracowane materiały promocyjno-edukacyjne.

(akta kontroli str. 164-173)

10. W kontrolowanym okresie Szkoła korzystała również z łącza do sieci Internet dostarczanego przez podmiot komercyjny. Umowa z dostawcą komercyjnym zawarta została w dniu 14 kwietnia 2005 r. na czas nieokreślony. Na jej podstawie Szkoła opłacała miesięczny abonament, który wynosił 52 zł. W piśmie z dnia 29 września 2018 r. Dyrektor Szkoły wypowiedział powyższą umowę.

(akta kontroli str. 176-182)

11. W kontrolowanym okresie w Szkole wykorzystywano cyfrowe materiały edukacyjne w dydaktyce – zarówno w trakcie trwania umowy pilotażowej, jak i umowy z dnia 6 lipca 2018 r. W okresie od 1 do 31 marca 2019 r. wykorzystywano materiały cyfrowe w trakcie zajęć dla klas od I do VIII, jak też w bibliotece szkolnej, m.in.: scenariusze zajęć, testy, quizy, krzyżówki, rebusy, karty

⁹ Załącznik Nr 5 do Umowy 24983.

pracy, gry dydaktyczne, filmy edukacyjne, prezentacje multimedialne, kartkówki, sprawdziany, słuchowiska, multibook, multiteka, schematy do druku, interaktywne ćwiczenia i zadania, konspekty, przykłady, definicje, wykreslanki, zadania z kodowania, korzystano także z możliwości oglądania sztuk teatralnych.

Korzystanie z materiałów cyfrowych dotyczyło następujących przedmiotów: nauczanie wczesnoszkolne, informatyka, język polski, plastyka, historia, biologia, przyroda, język angielski, geografia, wychowanie fizyczne, muzyka, fizyka, język angielski, zajęcia logopedyczne, zajęcia kompensacyjne i rewalidacyjne.

Wykorzystywano w tym celu platformy cyfrowe m.in.: Scholaris.pl, epodręczniki.pl, strony MAC, ose.gov.pl/pakiety-edukacyjne.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że nie korzystano ze szkoleń na stronie akademia.nask.pl, ponieważ stronę it-szkola.edu.pl uznano za bardziej przystępną, atrakcyjną i przydatną w pracy dydaktycznej i wychowawczej Szkoły.

(akta kontroli str. 97-104, 218-227)

12. Informacje o możliwościach wykorzystania sieci OSE, w tym w szczególności o opracowanych i udostępnionych cyfrowych materiałach edukacyjnych, przekazane zostały koordynatorowi ds. OSE w czasie szkolenia w siedzibie NASK. W okresie zarówno pilotażu, jak też właściwej umowy, odbywały się comiesięczne spotkania w NASK szkolnych koordynatorów, w tym Koordynatora Szkoły; ponadto w trakcie wideokonferencji z NASK, odbywały się szkolenia dotyczące korzystania z sieci OSE, w których wzięli udział wszyscy nauczyciele zatrudnieni w Szkole. O nowych zasobach sieci OSE informowano też Szkołę drogą mailową oraz telefonicznie.

(akta kontroli str. 99-104)

13. W okresie objętym kontrolą, w Szkole w poszczególnych latach zatrudnionych było 15-23 nauczycieli. W tym czasie ze szkoleń skorzystało od 81% do 100% z nich.

(akta kontroli str. 183-205)

14. W kontrolowanym okresie nauczyciele pracujący w Szkole uczestniczyli w 11 szkoleniach oraz kursach e-lerningowych, tj. m. in. „Tworzenie aplikacji mobilnych”, „Twoje prawa w RODO”, „Prawo autorskie”, „Cyberprzemoc”, „Język mediów”, „Zagrożenia w internecie”, „Odpowiedzialność karna a internet”, „Wykorzystanie zasobów OSE”, „Bezpieczny internet”.

Dyrektor Szkoły wskazał na korzystny wpływ usługi OSE na proces dydaktyczny w Szkole. Podał m. in., że materiały te dają możliwość twórczej pracy z uczniami oraz realizacji projektów. Nowoczesna technologia komputerowa nie tylko ułatwia dostęp do informacji, wspomagając proces kształcenia i samokształcenia, ale też dostarcza narzędzi intelektualnych i twórczych. Korzystając z OSE zarówno nauczyciele, jak i uczniowie, mogą poszerzać horyzonty i rozwijać swoje umiejętności. Ponadto nauczyciele korzystając z rozwiązań metodycznych innych nauczycieli, mogą otrzymać materiały, źródła tych materiałów lub otrzymać wskazówki w zakresie aktywizowania uczniów, postępowania z uczniami ze specyficznymi trudnościami w nauce. Dzięki usłudze OSE lekcje stały się ciekawsze, a dzięki nowym technologiom szkoła może wykorzystywać materiały dostępne na stronach wydawnictw, z którymi współpracuje. OSE wpłynął korzystnie na rozwój uczniów i znacznie ułatwił proces dydaktyczny.

(akta kontroli str. 183-205, 206-208)

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Administracji Publicznej. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, lipca 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej

Kontroler
Dorota Paszkiewicz
Gł. specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Bogdan Skwarka

.....
podpis

.....
podpis